

ประสบการณ์การปฏิบัติธรรม

พระครูภาวนาวิสุทธ์

H1002

วันนี้ อาตมาจะ เล่าถึงชีวิตประวัติพร้อมทั้งประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรม ให้ญาติโยมพุทธบริษัทฟัง ตามที่มีผู้อาราธนา ใครอยากจะทราบกันพอสมควรแก่เวลา

อาตมาชื่อเดิม จรัญ นามสกุล จรรยารักษ์ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานนามสกุลนี้ให้แก่คุณปู่ อาตมาเป็นนักศึกษาที่วัดค้นคว้าหาความรู้ ทั้งวิชาทางโลกและทางธรรม เรียนชั้นประถมศึกษา เรียนชั้นมัธยมศึกษาจนเข้านักเรียนนายร้อยตำรวจตามลำดับ แต่ไม่คิดว่าจะมาบวชในบวรพุทธศาสนา เพราะไม่เคยเชื่อเลื่อมใสมาแต่เดิม

นอกเหนือจากนั้นยังเรียนวิชาช่างกลจากอาจารย์ เลื่อน พงศ์โสภณ และเรียนวิชาดนตรีดีดสีตีเป่าจากหลวงพระดิษฐ์ไพเราะ ด้วยนิสัยชอบพอกันกับ ดร.อุทิศ นาคสวัสดิ์ ซึ่งสิ้นชีวิตไปแล้ว อาตมาเคยอยู่วัด แต่ไม่ได้อยู่ด้วยความเลื่อมใส อยู่เพื่อการศึกษา อาศัยวัดอาศัยวาทั้งเป็นบ้านนอกคอกนาเข้ามาสู่กรุงเทพมหานครตามลำดับ อาตมาไม่มีนิสัยเลื่อมใสพระมาแต่เดิมแล้วก็นิสัยกระด้าง ไม่ชอบที่จะไหว้พระ ก็ไหว้ด้วยความจำยอมและจำเป็นเพื่อจะไปอาศัยพึ่งพระเท่านั้น นิสัยอาตมา

เวลากาลผ่านไปอาตมาก็จบหลักสูตรทางโลก แต่ทางธรรมยังไม่มีเลย อายุก็เหยียบย่างเข้า ๒๐ ปีบริบูรณ์ โดยบิดาโยมมารดาใครจะให้อุปสมบทในพระบวรพุทธศาสนา พูดถึงเรื่องนี้แล้วอาตมาส่ายหน้าไม่สนใจในการบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนาแต่ประการใด แต่อาตมาก็ต้องจำใจจำยอมรับ เพราะคุณพ่อคุณแม่ก็คิดว่ามีลูกชายก็ต้องการให้บวช ตามหลักและประเพณีของคนโบราณพ่อแม่ย่อมรักลูกอย่างแก้วตา แก้วตาทั้งสองข้างนี้ทุกคนก็เข้าใจดี หวงแหนเหลือเกิน

อาตมาคิดทบทวนโดยรอบคอบแล้ว เห็นว่าถ้าเราจะฝ่าฝืนไม่บวชในพุทธศาสนาแล้ว ก็จะเป็นการอกตัญญูไม่รู้พระคุณของท่านผู้มีอุปการคุณ จึงยอมรับเข้าบวชในพระพุทธศาสนา ไม่ได้เข้าไปเป็นเณร บวชอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ อาตมาตั้งใจว่าจะบวชเพียง ๓ เดือน ๑๐ วัน หรือ ๔ เดือน ๑๒๐ วันเท่านั้น ต้องการจะลาสิกขาลาเพศพรหมจรรย์ไปสู่เพศฆราวาสตามเดิม ต้องการไปศึกษาหรือไปทำงานทำการทางโลก เพราะเราต้องอาศัยโลกอยู่

อาตมาตั้งใจอย่างนี้แล้ว อาตมาก็ได้อุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดพรหมบุรี อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี แต่ภูมิลำเนาบ้านเกิดเมืองนอนนั้นอยู่เขตในคลองลพบุรีต่อสิงห์บุรี

นั้นใกล้เคียงกัน เหตุที่ต้องมาบวชวัดพรหมบุรี ก็เพราะอพยพบ้านเมืองมาอยู่ในตลาดปากบาง เพราะขโมยขโจรชุกชุม จึงได้หนีเข้าตลาดไป ตามเหตุผลของบิดามารดา อาตมาก็ได้ตามบิดามารดามาอยู่ในตลาด ประกอบกิจการค้าตามลำดับมา แต่อาตมาก็ไม่เคยได้ช่วยพ่อแม่ประกอบการค้าแต่ประการใด เพราะมุ่งมาดปรารถนาการศึกษาแต่เล็กมาตามลำดับ พอจบหลักสูตรการศึกษาพอสมควรอายุครบถ้วน ๒๐ ก็ไม่ได้ปริญญา แต่ก็สำเร็จการศึกษาวิชาช่างแลและวิชาอื่นก็คือดนตรีดีตีตีเป่าดังกล่าไปแล้ว

ขอรวบรัดตัดให้สั้นว่าได้เคยบวชในพระพุทธศาสนาในปี พ.ศ. ๒๔๙๑ ก็เป็นเวลานานถึง ๓๔-๓๕ ปีมาแล้ว การบวชติดต่อกันมา ๑ พรรษา ก็ท่องหนังสือจนครบหลักสูตร ตั้งใจว่าออกพรรษาได้ก็สึกแล้วสึก อาตมาก็เตรียมเครื่องพร้อมแล้วที่จะลาสิกขาในวันนั้น

แต่ก็มีเรื่องอัศจรรย์ดลบันดาลให้เกิดเสียงประหลาดดังขึ้นงวงเหงาหาวนอน เสียงประหลาดนี้ดังมาก “คุณบวชนี้ละดีแล้วจะสึกก็ไม่ใช่ไร นะโมยังไม่ได้ นะโมยังไม่ได้ ได้นะโมแล้วค่อยสึก” อาตมาก็พิจารณาดู เอ ได้นะโมตั้สะ ภาคะวะโตะนี้ได้มาตั้งแต่เป็นเด็กเล็ก ๆ แล้วสวดมาตั้งแต่อยู่โรงเรียนแล้ว คิดอย่างนี้แต่ก็ยังตอบไม่ถูกว่า นะโมคืออะไร นี่แหละเสียงอัศจรรย์เสียงประหลาดดังขึ้น “นะโมยังไม่ได้จะสึกหรือ น่าเสียดายเหลือเกินนะ” อาตมาก็ ! พะว้าพะวังกังขา จิตใจชักไม่ค่อยจะดีแล้ว เสียงนี้มันอยู่ที่ไหน และกึ่งงวงเหงาหาวนอนขึ้นมาอีก เสียงประหลาดดังขึ้นอีกว่า “นี่คุณสึกก็ไม่ใช่ไร ง่ายนิดเดียว ไม่ยากอะไรนักหนา แต่ขอถามว่าพุทธคุณได้หรือยัง ธรรมคุณได้หรือยัง สังฆคุณได้หรือยัง”

อาตมาก็โมโห โกรธาในใจได้เสียงบ้า ๆ บอ ๆ อยู่ที่ไหน ว่าพุทธคุณเราก็ได้ อิติปิโสเราก็คล่องปาก แต่มันอาจจะไม่คล่องใจก็อาจจะเป็นได้ อันนี้เสียงประหลาดดังขึ้นมา ทั้งอาตมาก็ไม่สบายใจเลยนึกถึงคำโบราณว่า ถ้าจิตใจไม่ดีแล้วอย่าสึก ถ้าสึกไปแล้วเป็นคนสุข ๆ ดิบ ๆ เอาดีไม่ได้แล้วจะเป็นคนบ้าบอคอกแตกโบราณเขาว่าไว้ เลยต้องเลื่อนการสึกออกไปจากเดือน ๑๑ ขอเลื่อนไปเป็นเดือน ๑๒ เดือน ๑๒ สึกแน่เตรียมพร้อมไว้แล้ว ไม่ได้ตั้งใจจะอยู่ในเพศพรหมจรรย์หรือบรรพชิตนี้ตลอดกาล แต่คิดว่าเราจะต้องสึกอย่างแน่นอน เพราะงานมันรออยู่ข้างหน้า จะต้องไปรับราชการ จะต้องไปทำหน้าที่มากมาย เพราะเรามีวิชามีความรู้ต้องไปกลัวอะไร คิดอย่างนี้นะ คิดถึงหลักสุนทรภู่ที่ว่า “วิชาพึ่งตนเองได้ ไม่ต้องพึ่งใคร” อาตมาท่องได้ตั้งแต่เป็นเด็กว่า “อันข้าไทยได้พึ่งเขาจึงรัก แม้ออยศักดิ์สิ้นอำนาจวาสนา เขาหน้ายหนีมิได้อยู่คู่ชีวา แต่วิชาช่วยกายจนวายปราณ”

มาถึงตอนนี้ขอฝากญาติโยมเลยนะ ถ้ามีลูกสาวกับลูกชายนี้ โยมจะเอาใจใส่ใครมาก โยมจงเอาใจใส่ลูกสาวให้เชี่ยวชาญชำนาญการกว่าลูกผู้ชาย เพราะถ้าไม่มีวิชาความรู้ไม่

เชี่ยวชาญเคหะศาสตร์ ไม่เข้าใจแม่บ้านการเรือนไปได้สามีเขาก็แผลงฤทธิ์เอา อาตมาเคยเห็นนะ ตี ๔ ตี ๕ ตกใต้ถุน นี่ไม่มีกรรมเลย นี่ลูกสาวเราไม่เชี่ยวชาญ ไม่ชำนาญการ เราไม่เคยตีลูกสาว แต่เราไปเห็นต่อหน้า ต่อตา ต่ำตา ต่ำตอ อย่างนี้เราไม่โมโหหรือ ถึงไม่โกรธแต่ไม่พอใจลูกเขย แน่นอน

อาตมาพูดมาถึงตอนนี้แล้ว ก็ได้ความคิดว่าเอะ นะโมยังไม่ได้ใช้แล้วเมื่อก่อนนี้ อาตมาเถียงพ่อเถียงแม่คำไม่ตกปาก ไม่มีอ่อนน้อมต่อใคร แข็งกระด้างและปากแข็ง เถียงผู้ใหญ่นี้ซิ ไม่มีเพลงนะโมคิดได้ตอนหลัง คิดได้อ้อบวชนี้เอาเพลงนะโมไปก่อนหรือ

อาตมาก็มาแปลได้ตอนหลัง อ้อเพลงนะโมแปลให้เด็กฟังง่าย ๆ ก็แปลว่า “อ่อนน้อม ถ่อมตน ปากก็หวาน ตัวก็ก็อ่อน มือก็อ่อน นอบน้อมกตัญญู เชิดชู ระเบียบ เพียบด้วยวินัย ตั้งใจศึกษา นำมาพันทุกข์ เป็นสุขอนันต์ เป็นหลักสำคัญ”

อ้อนะโมอย่างนี้หรือ โง่มาเสียนาน อ้อเพลงนะโม นี่มาฟังคิดได้ไม่กี่ปีนี่เอง เมื่อก่อนใครมองหน้าไม่ได้ ดูหน้าไม่ได้โดนต่อเลย มันแข็งอย่างนี้ นี่ขาดบทนะโม

อยู่กับหลวงปู่เดิม เรียนตำรับพิชัยสงครามและวิชาเลี้ยงช้าง

ได้ความอย่างนั้นแล้ว อาตมาก็ซักผ้าซักผ่อนเตรียมเดินทางเที่ยวไปในป่าเที่ยวไปเรื่อย ๆ ก็ไปเจอ หลวงปู่เดิม พระครูนิวาสธรรมขันธ์ อายุท่าน ๑๐๕ ปี ไปอยู่กับท่าน ๖ เดือน ไปขอเรียนวิชา บทแรก ท่านก็เล่าวิชาพิชัยสงครามให้ฟัง แล้วก็รู้เรื่องตามลำดับพิชัยสงคราม ท่านเก่งเพลงกระบี่ เพลงกระบอง ท่านเป็นอาจารย์องค์ที่ ๕ ของแม่ทัพกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๐ แม่ทัพหนีลงเรือมุ่งสู่นครสวรรค์บรรพชาอุปสมบทหมด

อาตมาไปอยู่ที่วัดหนองโพธิ์ จังหวัดนครสวรรค์ไปอยู่กับหลวงปู่ นี่ก็จะให้เราเรียนคาถาหมานิยมเพื่อเราจะสืบทอดเพลง ประกอบอาชีพการงาน มีคนรักนับถือ นิยมชมชอบ กลับกลายเป็นว่าให้วิชาเลี้ยงช้างเสียเลย อาตมาไม่เอา แต่หลวงปู่เดิมบอกว่าเอาเถอะ “ลูกเอ๋ยหลานเอ๋ย มันจะเกิดประโยชน์ในวันหน้า” อาตมาก็จำต้องยอมรับวิชาเลี้ยงช้างต่อช้างป่า วิชาจับช้างตกน้ำมันอย่างไร เลยก็ได้มาใช้ในภายหลัง ตอนที่แม่ชีที่สมัยเมื่ออดีตชาติเป็นช้างอยู่เขาภูพาน แล้วกลับกลายเป็นมนุษย์ในชาตินี้ในไม่กี่ปีผ่านมาเลย ชักไซร์ไล่เสียง อาตมารู้จากนิสัยช้าง อ้อคนนี้เป็นช้างมาก่อนแน่นอนอยู่ในป่าเขาภูพาน ในภาคอีสานนั้นเมื่อสมัย หลวงปู่มั่น ภูริทัต เมื่อสมัย พรานทองดี ที่ไปต่อช้างป่ามา อันนี้ไม่ขอเล่าขอฝากไว้เท่านี้ รู้ไว้ใช้ว่าใส่บาตหมานต้องรู้ทุกอย่างเลยกลับกลายเป็นว่าได้ตำรับพิชัยสงคราม

เรียนรู้เหตุผลต้นปลายมาได้มาจากไหน ตำรับพิชัยสงครามอยู่ที่วัด เรียนต้องเรียนกระบี่กระบอง

สมัยโบราณกาล ประเทศชาติอยู่รอดมาได้ เพราะนิสัยไทยชาวพุทธนี้เป็นทหารของพระพุทธเจ้าก่อนแล้ว จึงจะเป็นทหารของพระราชาริเรียนเพลงกระบี่กระบองมาก่อนในวัดต้องเข้าใจนะ สมัยก่อนในวัดมีราชบุรุษ สาขานานาประการในสถาบันนี้

๑. ราชบุรุษที่เราเรียกกันทุกวันนี้ว่า รัฐศาสตร์ปกครองตัวเอง ปกครองตนและปกครองคนอื่นได้ นี่ราชบุรุษในวัด
๒. นิติศาสตร์ครบ ประเพณีวินัยครบจากวัดและยังมีข้อคิดในหลักธรรม และคิดคำนวณในการสาขาประกอบอาชีพการงานเรียนที่วัดครบ มีสถาบันการเรียนในพระไตรปิฎกนี้ครบ นอกเหนือจากนั้นแล้วเวชศาสตร์ แพทยศาสตร์ ฝนยาทา เรียนที่วัดนี้ ๕๐ ปีก่อนนี้มา นี่ท่านทั้งหลายโปรดคิดดูนะ
นอกเหนือจากนั้น ได้แก่ศิลปะ หัตถกรรม ช่อฟ้า หน้าบรรพ คันทวย วิชาช่าง เรียนจากวัดและก็ศิลปะหัตถกรรมนี้เอามาจากวัดแล้ว วัดถ่ายทอดให้กรมศิลปากรไปแล้ว เช่น วิจิตรศิลป์ หรือภาคศิลปะต่าง ๆ ที่วัดพระแก้วเอามาจากไหนไม่ใช่เอามาจากวัดหรือ อื่นๆวิชาดนตรีดีดสีตีเป่า และตำรับพิชัยสงคราม เพลงกระบี่กระบองออกจากวัดครบถ้วนนานาประการเลย เรียกว่า วัดเป็นสถาบันพัฒนาคุณธรรมพัฒนาอาชีพและพัฒนาสังคมพร้อมที่วัดทั้งหมด

เรียนวิชายืดเหยียด

ต่อจากนั้นอาตมาคิดว่าจะเดินทางไปพบพระในป่าเลยขออนแก่นไป เตี้ยวนี่เป็นบริเวณน้ำท่วม ต้องการจะไปเรียนยืดเหยียดเป็นหอย ๓ ตัวเขาล้ำลือกัน อาตมาก็ตื่นกับเขาบ้าง อยากจะไปเรียนยืดเหยียด

ไปเจอโยมคนหนึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านอายุ ๘๔ ปี ไปพักบ้านนี้ และอาตมาก็ถามโยมว่า พระองค์ไหนที่ยืดเหยียดได้อยู่ที่ไหนพาไปที่ โยมผู้นี้เล่าว่าพระองค์นี้นะถึงปีท่านจะมาอยู่ที่ต้นไทรนี้ปีละครั้ง ครั้งละหนึ่งเดือนแล้วท่านก็หายไป ตั้งแต่ผมเป็นเด็ก แก้วผ้าแก้วนอนไปเลี้ยงวัวกับพ่อ แล้วอาศัยกินข้าวในบาตรของท่านมาจนผมมีอายุ ๘๔ ปี เตี้ยวนี่ท่านก็ยังอยู่แต่ไม่ทราบว่าย่างเท่าไร อาตมาก็ให้โยมนี้นำพาไป ต้องเดินไปไกลมาก ตอนเช้าท่านไปบิณฑบาตจากต้นไทรไปหมู่บ้านประมาณ ๓-๔ กิโลเมตร ท่านอยู่ที่ต้นไทรใหญ่ต้นไทรสาขา เตี้ยวนี่ไปไม่ได้แล้วเป็นเขตน้ำท่วมมีเขื่อนเลยขออนแก่นขึ้นไป

โยมผู้ใหญ่บ้านอายุ ๘๔ ปี นี้เล่าให้ฟังว่า โยมมีกล่องยาอยู่หนึ่งกล่อง กล่องยานี้เป็นทองเหลืองและมีหูมีเชือกร้อยผูกเอาไว้และมีฝาเปิด-ปิด และก็มีบุหรีเป็นมวนอยู่และมีไฟแชกคือมีหินอยู่ก้อนหนึ่งมีเหล็กตีไว้จุดสำหรับสูบ ตั้งแต่ครั้งพ่อเป็นกำนันหรือเป็นผู้ใหญ่บ้านเก่าเขาเรียกเป็นขุนบรรดาศักดิ์ แต่เหรียญอันนั้นมีอยู่เหรียญหนึ่งอยู่กับกล่องยานี้ โยมนี้ล้มไปแล้ว ตั้งแต่ขอพ่อคือ ไม่ใช่เหรียญบาทที่เขาไปเช่ากันหรอก ที่เขาจะไปยึดกันที่แท้จริงเป็นเหรียญพระราชทานขององค์พระราชารหรือจะเป็นรัชกาลที่ ๔ หรือรัชกาลที่ ๕ อะไรจำไม่ได้ ไม่มี ร.ศ.

หลวงพ่อก็คำนึงว่าไม่พูดนะ วันนั้นเกิดพูดขึ้นมา บอกโยม “มีของดีในกล่องยา ไม่น่าจะมาทิ้งนะ” โยมนี้ล้มไปแล้วเพราะมันอยู่กับกล่องนี่นานแล้วยาหมดก็ใส่ยา ยาหมดก็ใส่ยา เลยไม่ได้ดู หลวงพ่อก็คำนึงพูดว่านี่ “เอาไปบูชาเสียดูหลานจะได้อยู่เย็นเป็นสุขเป็นเหรียญพระราชทานนะ” ขององค์พระราชานะที่ให้บำเหน็จรางวัลแก่ผู้ใหญ่บ้านกำนันที่ทำงานดี ปกปักษ์ราชการอยู่เย็นเป็นสุขร่มเย็นเป็นสุขในหมู่บ้านนั้น จึงพระราชทานเหรียญนี้ มีเลขอยู่ ๓ ตัว ผลสุดท้าย โยมเลยมาเล่าให้ลูกหลานฟังว่า “ไอ้หลวงพ่อนี้เกิดพูดขึ้นมาแล้ว ตามปกติท่านไม่พูด ท่านหนึ่งทำสมาธิอยู่ที่ต้นไทรนั้น ๑ เดือนแล้วก็หายไปทุกปี”

อาตมาก็ไปบ้านโยมขอดูเหรียญพระราชทานมี ร.ศ. อยู่มีเลขอยู่ ๓ ตัว แล้วก็เดินทางไปพบท่าน พอไปถึงก็ไปกราบท่าน ท่านก็นั่งหลับตาอยู่เสมอไม่พูดไม่จา ร่างกายสังขารของท่านประมาณ ๗๐ ปี พันดีครบ และผมไม่หงอกเลย ผมดำ และร่างกายของท่านดำ ร่างกายสมบูรณ์แบบ ไม่ใช่คนอ้วนทรวดทรงสมส่วนทุกประการ อาตมาก็ไปกราบท่านตอนเมื่อราว ๒๔๙๓

อาตมาไปกราบแล้วพูดกับท่านว่า หลวงพ่อครับ หลวงพ่อทำไมไม่พูด หลวงพ่อครับ อยู่วัดไหน หลวงพ่อครับผมเดินทางไกล อุตสาห์ลำบากลำบากมาจากสิงห์บุรี เพื่อเดินทางมายังต้นไทรนี้ ต้องมาพักบ้านโยมอยู่ในหมู่บ้านเก่าซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน กว่าจะเดินมาถึงนี้ต้องลำบากลำบากเหลือเกิน กระผมใครจะมาเรียนวิชายืดเหรียญ กระผมทราบจากชาวกรุงเทพฯ อยากจะยืดเหรียญเป็นหอย ๓ ตัว คิดว่าผมยังอยู่ในทางโลกเป็นพระภิกษุใหม่อยากจะมาเรียนยืดเหรียญ เพื่อไปให้โยมรวยสักหน่อยจะได้ไปแทงหอย นี่ตั้งใจอย่างนั้นจริง ๆ

แต่ท่านก็ไม่พูดเลย ทำเฉยนิ่งสมาธิของท่านอยู่เรื่อยอยู่ที่โคนต้นไทรนั้น ดูแล้วมีทรัพย์สินสมบัติอะไรบ้าง มีบาตรอยู่ลูกเดียวและผ้าอยู่ผืนหนึ่งและผ้าสังฆาฏิท่านคาดอกตลอดเวลา ท่านมีกลดปักอยู่ยอดไทรและมีอะไรอีก มีกาน้ำมีกระบอก กระบอกนั้นเป็นแทน

แก้ว กระบอกขัดชะเป็นมันเลยแทนแก้วสำหรับรินน้ำ เท่านั้นเองไม่มีอะไรเลย อาตมาก็ กราบนมัสการต่อไป เอ ไม่เอากับเราแน่ ไม่ลืมหูลืมตาเราเลยนะ

อาตมาก็เปลี่ยนคำพูดใหม่ว่า “พระเดชพระคุณหลวงพ่อกี่เคารพ ผมเป็นพระภิกษุ นวกะพึงบวชได้นี้พรรษา ๓ แล้วก็ยังอยากจะมาเรียนมาศึกษาทางธรรม” เปลี่ยนคำพูดใหม่ “กระผมยังเป็นภิกษุนวกะยังไม่รู้ทางธรรมว่าข้อปฏิบัติ ข้อวัตรเจริญสมาธิภาวนา ก็อยากจะ มากราบเรียนพระเดชพระคุณหลวงพ่อนะแนวทางบ้างครับ” ขยับตาหน้อยขยับตาแล้ว คือ เราพูดไปตั้งนาน ไม่เคยลืมหูลืมตาและไม่ได้มองเลยพอพูดบอกจะมาศึกษาธรรม ให้หลวงพ่อนะ แนวเท่านั้นท่านก็ลืมหูลืมตาขึ้น ลืมตาขึ้นมาแล้วก็ไม่มียิ้มแยม หน้าบึ้งไม่มียิ้มเลย

ท่านลืมหูลืมตาขึ้นมาท่านบอก “ดีแล้วอุตส่าห์สนใจธรรม” ในเมื่อท่านพูดแล้วอาตมาก็ถาม ว่า “จะมีแนวอย่างไร” ท่านพูดสั้นมาก จนตีความหมายไม่ได้เลยบอก “คุณรู้ไหม พระพุทธเจ้าสอนอะไร” “ไม่ทราบบวชมุ่งมาทำอะไรอยู่ล่ะ บวชมุ่งอยู่ที่ไหนล่ะ” เราก็ ยอมรับ บอกเรียนนวโกวาท เรียนธรรมะ เรียนวินัย “อย่าลืมนะเรียนหมดเลยเรียนเลยไป หมด รู้มากไป คุณรู้มากคงใช้ไม่ได้เลย” คำที่สองของท่าน “รู้มากคงใช้ไม่ได้เลย ไม่ได้ผล” “เธออย่าลืมนะว่าพระพุทธเจ้าสอนอะไร สอนทุกข์และสอนวิธีดับทุกข์” นี้ ท่านสอน “ท่านสอนอะไรอีกรู้ไหมคุณ” “ไม่ทราบครับ” “เอาล่ะจะบอกให้สอนไม่ให้ เบียดเบียนตน สอนไม่ให้เบียดเบียนคนอื่น พร้อมกับไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนด้วย” “หา ที่มาของทุกข์ให้ได้ศึกษาข้อนี้ในตัวเรา มีอะไรมีทุกข์หาที่มาของทุกข์แล้วปฏิบัติ” “วิธี ปฏิบัติอย่างไรหรือ ศีล สมาธิ ปัญญา”

ได้ความแล้ว อ้อไอ้เราก็เรียนมานี้ เรานึกไว้ในใจ โท! แค่นี้เองหรือ เรานึกว่าจะมี อภินิหารมากกว่านี้ดีกว่านี้เราก็เรียนเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา นี้แค่นี้กะ เพียงนี้กะ ท่าน ชี้หน้าเลย

“คุณมันอย่างนี้เรียนเลยไปหมด ไอ้ที่จะทำไม่ทำ เสือกผ่าเอาที่ไม่ได้ความ ไอ้ ที่ได้ไม่เอา เอาไอ้ที่ไม่ได้ ไอ้ที่จริงไม่ชอบ ไปชอบเอาที่ไม่จริง” ท่านว่า อาตมาถึง จำที่ท่านพูดมานี้ คำพูดนี้พูดบ่อยด้วยนะ ไอ้ที่จริงไม่ชอบ ไปชอบไอ้ที่ไม่จริง ไอ้ที่ได้ไม่ เอา เสือกไปเอาไอ้ที่ไม่ได้เลยไม่ได้กันเลย ไอ้ที่ไม่ได้ปล่อยไว้ก่อนสิ ไอ้ที่อยู่ที่จะได้ไม่เอา ท่านดำให้แสบเลยนะ อาตมาแสบไล่เหลือเกินวันนั้น เราก็เจ็บในกลอน วันนั้นกลับไป นอนไม่สบายเลย นอนไม่สบายจริง นี่ละพระในป่าแหลมคม อาตมาดูสังเกตท่าน คมกริบ คมคาย มีทั้งคมสัน ท่านชี้แจงหลายเรื่องหลายอย่าง

วันนั้นมันก็เย็นแล้ว อาตมาก็บอกโยมผู้ใหญ่บ้านเก่า บอกโยมไม่ต้องรอฉันนอนนอน
ที่นี่ อาตมาจะรอดูว่ากลางคืนจะพุดมากกว่านี้ไหม กลางวันไม่พุด ท่านอาจจะพุด
กลางคืน นึกในใจนะเลยต้องกราบท่านใหม่ บอกพระเดชพระคุณหลวงพ่อกะผมขอ
ถวายตัวเป็นศิษย์หลวงพ่อนะ ท่านก็ยิ้มตามาขอใจมากที่จะฝากตัวเป็นลูกศิษย์เป็นลูก
ศิษย์จริงนะ สำหรับวันนี้ะท่านชี้หน้าเลย “ความขลังของพระอาจารย์แต่ย้อนกลับ
ไปเป็นความคลั่งของศิษย์คือเธอ” ท่านชี้หน้าเลย ตามจริงท่านดำได้เจ็บเหลือเกิน หา
ว่าเราคลั่ง นึกไม่พอใจเลยนะ ท่านพุดแหลมคมมาก อาตมาดูท่านอยู่ในป่ายังพุดแหลม
ลึก อาตมายังจำได้ท่านพุดแหลมคม ๓ ข้อ **คมกริบ** พุดหรือถามไม่เข้าเรื่องเข้าราว ไม่
ตอบเก็บอยู่ข้างใน **คมคาย** ท่านเอาด้ามมาแทงเราซะเจ็บใจเลย **คมสัน** ของท่านยัง
แน่นนอน เอาขวานตอกเราเสียแล้วนะ นึกว่าตอกตะปูไม่ต้องใช้คมสันตอกเราเสียแยะเลย
อย่างนี้ จึงจัดได้ว่า องค์นี้มีทั้งคมกริบ มีทั้งคมคาย มีทั้งคมสัน

อาตมาก็คิดได้ต่อไป อาตมาขอพักผ่อนที่นี่ ท่านไม่ยอมจะถึงเวลา ๕ โมงแล้วจึงถึง
เวลา ๑๘ นาฬิกาแล้ว จะมีแล้วดวงอาทิตย์ก็คล้อยใกล้เวลาอัสดงแล้ว เราก็จะเดิน
กลับไปถึงบ้านโยม มันต้องใช้เวลาเดินหลายกิโล ราว ๆ ประมาณ ๓-๔ กิโลเมตร เดินกันพัก
ใหญ่ ๆ เลยเชียว ท่านไม่ยอม และอาตมาก็พุด ในเมื่อท่านไม่ยอมเลย ก็ขอฝากตัวว่า
พระเดชพระคุณหลวงพ่อกี่เคารพ ผมมาจะเรียนยี่ดเหรีญแล้วก็ไม่ได้ผล แล้วก็ขอ
ฝากตัวเข้าหาทางธรรม แล้วขอตั้งสัจจะอธิษฐานว่าขอตามหลวงพ่อกี่จะไปจะกรุณาหรือไม่
เมตตาเกล้ากระผมหรือเปล่า

ท่านนั่งนิ่งอยู่สักครู่ก็ยิ้มตามพุดว่า “คุณ รอให้คุณอายุ ๔๕ ก่อนนะแล้วจะมาพบ
เราอีกครั้ง อายุเขายังน้อยนัก ยังไม่แน่นอน ยังหละหลวมอยู่อย่างนี้จะรับได้
อย่างไร รับได้ต้องเป็นคนหนึ่ง ไม่ใช่สอง มีสัจจะมีเมตตาสามัคคีแล้วหรือยัง
สัจจะก็ไม่มีจะเกิดเมตตาได้อย่างไร แล้วเมตตาไม่มีจะเกิดสามัคคีได้ทั้งใจ
ทั้งจิต จะเกิดรูปนามได้หรือ” แหมพุดแหลมลึกสะกิดหัวใจนี้ ท่านบอกว่าอายุถึง ๔๕
ให้มา แล้วบอกเคล็ดลับมา ๓ ข้อ ต้องการพบท่านแล้วทำอย่างนี้ อันนี้บอกโยมไม่ได้นะ

อาตมากลับมาค้ำบ้านโยมและลูกหลานมากุญกันจนรุ่งเอาเหรีญมาอวด บอกนี่ฉัน
ถูกหวย ๓ ครั้ง แล้วนามี ๒๐ ไร่ เดี่ยวนี้มีตั้ง ๔๐๐, ๕๐๐ ไร่ แต่ด้วยการบูชาแล้วเจริญ
สมาธิที่ท่านบอกมาอย่างนี้ถูกหวย ๓ ครั้ง เห็นจะเป็นลูกคนโง่ เลยไปซื้อส่งเดชเลยถูกถึง
๓ ครั้ง ไร่เลข ๓ ตัว อันนี้อาตมาไม่ตั้งใจในเรื่องนั้น ตั้งใจในเรื่องนี้ นี่คุณจะไปเรียนยี่ด
เหรีญแต่ไปได้เรื่องธรรมะที่แรกไปหาธรรมะเลยไปพบธรรมะ ท่านบอกแนวอาตมา

ดังนี้ บอกให้ไปทำศีล สมาธิ ปัญญา ให้ทำวิปัสสนากรรมฐาน แต่ท่านไม่ได้บอกวิธีทำ ท่านบอกให้ทำที่ศีล สมาธิ ปัญญา และ แนะนำพระพุทธเจ้าสอนอะไรจำไว้ สอนทุกข์ ไม่ได้สอนความสนุกนะ สอนวิธีดับทุกข์ทำอย่างไร ท่านว่าอย่างนี้สั้น ๆ

อาตมาก็กลับวัดตั้งหน้าศึกษาธรรมแล้วก็เดินทางต่อไปเรียนกรรมฐานจากองค์โน้น องค์นี้ อาตมาก็ไปเรียนกรรมฐานกับหลวงพ่อดี วัดอโศการาม เมื่อสมัยยังไม่สร้างวัดบาง ปิ้ง ท่านเดินธุดงค์ไปสู่อันทบุรี ไปเมืองลพบุรี อาตมาตามท่านไปเลยนะ ตามไปภาค อีสาน ไปภาคเหนือ เตี้ยนี้อาตมาไม่ได้ไปติดต่อกัน ไม่รู้จักใครแล้ว วัดบางปิ้งท่าน มรณภาพแล้ว เจริญภาวนา พุทหายใจเข้า โธหายใจออก ตามหลักไปแล้วไปเจอพระอีก องค์หนึ่ง กสิณเก่ง กสิณขยายดวงไฟ ได้แล้วไปเจอพระอาจารย์อีกรูปหนึ่งเรียนมโนมยิทธิ ไปคุยกับเทวดาก็ได้นะ เอ เข้าท่านะดีนะสนุกดีจัง แล้วก็ไปคุยกับเมืองนรกได้นะ

ไปเจอยมบาล อาตมาก็บอกจะเอาค่าแป๊ะเจี๊ยะมาให้ ขอให้ญาติอาตมาขึ้นจากเมือง นรก ยมบาลก็เอ่ยว่า “พระคุณเจ้าที่เคารพ นับประสาอะไรที่จะช่วยญาติของพระคุณเจ้า เล่า แค่ม่ายยายผม ผมยังช่วยไม่ได้ ช่วยไม่ได้จริง ๆ ภรรยาผมที่นะเขาบอกว่า ให้ช่วยแม่เถอะนะพี่นะ นี่กว่าสงสารแม่ แม่ฆ่าเปิด ฆ่าไก่มามากมาย ฆ่าหมู ฆ่าไก่ โหดเหี้ยมใจดำ ทารุณดุร้าย ฆ่าเพื่อกินกันตาย ช่วยแม่เถอะ” นี้ยมบาลเล่าให้อาตมาฟังว่าจะพยายามช่วยแม่เสียหน่อย แต่ใจทักมันมากันเยอะ ห่านมันก็มาร้อง เป็ดก็มาร้อง หมูก็มาร้องว่า ไม่ได้นะ ยมบาลไม่ได้นะ นี่ทำฉันให้ทุกข์ทรมานเหลือเกิน ยมบาลเห็นท่าไม่ดี ช่วยไม่ได้

มโนมยิทธิอาตมาลองทุกอย่างนะแล้วก็ยังผิดทางอยู่ไม่รู้ว่าทางไหนมันจะแน่นอนที่จะช่วยตัวเองได้ เอาทุกอย่างมโนมยิทธินี้เกิดประโยชน์ไหม ช่วยตัวได้ไหม ก็ไม่ได้ ให้พ้นทุกข์ได้ไหม ก็ไม่ได้ ลองแล้วนะ อาตมาที่พูดนี้อาตมาเป็นพระนะ ไม่ได้โกหกโยมนะ

ในเวลากาลผ่านไปอายุอาตมาพอ ๔๕ แล้วก็ตั้งเข็มต้องการปรารถนาไปพบหลวงพ่อดีให้ได้ แล้วอาตมาก็มาสวดมนต์ ภาวนา ตามลัทธินี้ ได้ไปพบหลวงพ่อนี้ที่เขาใหญ่ จะต้องเดินทางไปด้วยทางเท้าและไปถึงที่ต้นไม้ใหญ่ เลยที่เขาใหญ่ไประหว่างจังหวัด นครราชสีมาและจังหวัดสระบุรี เรียกกันว่าดงพระยาไฟ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวไปตั้งใหม่ เปลี่ยนดงพระยาไฟเป็นดงพระยาเย็น

อาตมาไปพบท่านที่นั่น อาตมาค้างอยู่กับท่าน ๑ คืน และท่านสนทนาธรรมสอน อาตมาตั้งแต่ ๔ ทุ่มถึงตี ๔ พอตี ๕ แนะนำทุกอย่าง แล้วก็ให้หลวงพ่อนี้ท่านสอนตามหลัก บอก “นี่เธอที่เธอทำมานั้น ทำมาแล้วนั่นดีเป็นวิปัสสนาได้ แต่เธอโปรดฟังหันมุมกลับ ได้ช่วยเธออะไรได้บ้าง ช่วยเธอดับทุกข์อะไรได้บ้าง ไม่มีเลยนะ” ท่านก็เริ่มชี้แจง

แสดงบรรยายสอนทางสายนี้ทันที “อย่าลืม สติปัฏฐาน ๔” ว่าอย่างนี้เลย ท่านบอก
ที่ไปเรียนมโนมยิทธิไม่ใช่ไม่ดี แต่เธอนึกคิดช่วยเธอไม่ได้นะ ดับทุกข์เธอไม่ได้นะ เธอไป
เพิ่มทุกข์ เธอไปคุยกับยมบาลนะ เข้าใจใหม่ด้วยอำนาจปีติอย่างแรงกล้าและอำนาจ
ศรัทธา อุปทานยึดมั่นเอกัคคตารมณแล้ว จะแสดงอภินิหารของมโนมยิทธิได้ทันที
อาตมาทำมาแล้ว เลยท่านก็สอนว่าเอาหนทางพันทุกข์เถอะให้เจริญสติปัฏฐาน ๔

อันดับแรก ก็เริ่มสอนดังต่อไปนี้ ยืนอยู่กับที่มีมือขวาจับมือซ้าย ยืนอยู่เฉย ๆ ๑ ชั่วโมง
ยืนอยู่เฉย ๆ ๑ ชั่วโมง โดยไม่กระตุกกระตัก ตายเสียแล้วคราวนี้ เราไม่เคยยืนอยู่เลย ๑
ชั่วโมง นี่ในคืนวันนั้นมันเรื่องแปลก ยืน ๑ ชั่วโมง มือขวาจับมือซ้ายไว้หลัง นำหนักของ
มือทั้งสองจะถ่วงที่กระเบนเหน็บทันทียืนอยู่ ๑ ชั่วโมง ตายแล้วคราวนี้ แขนกางแน
อย่าไปเอามือไว้ข้างหน้ามันห่อทรวงอก หายใจไม่ปกติที่มักจะเป็นโรคปอด สอนละเอียด
เสียด้วย

แล้วก็สอน เกศา โลมา นะชา ทันตา ตะโจ ตะโจ ทันตา นะชา โลมา
เกศา ให้สำรวจจิตตั้งสติ ตั้งแต่ปลายผมลงมา เบื้องบนตั้งแต่ปลายเท้าไปถึงปลายผม
เบื้องล่างตั้งแต่ปลายผมไปถึงปลายเท้า นี่เริ่มตั้งแต่อาตมาจะเข้าถึงพุทธธรรม ที่เราจะ
บวชครบครันมาถึงบัดนี้ อาตมาก็ยืน ๑ ชั่วโมง ตายจริงไม่เข้าทำเสียละมังนี่ ขาสั้นเอา
แล้วมาเอาเรื่องแล้ว ท่านบอกพิจารณายืนมีสติ ศีรษะลงปลายเท้า นับหนึ่งลงไปสำรวจ
จากปลายเท้า นับสองขึ้นไปบนศีรษะ สำรวมจิตจากศีรษะลงสู่ปลายเท้า ๓ สำรวมสติ
อย่างที่คุ้นเคยบวชพระอุปัชฌาย์บอกใหม่ตั้งแต่เบื้องต่ำไปถึงเบื้องบน เบื้องบนไปถึง
เบื้องต่ำ สมกับที่เคยดำเรอบอก “คุณนี่มันเลย เลยวิชา เลยภาคปฏิบัติของพระพุทธเจ้า
เลยไม่ได้เอาไหนใจ”

อาตมาก็ยืนกำหนด ตั้งสติมโนภาพระจกฉายแสงว่าข้าพเจ้ายืน ๑ ช.ม.ให้หลัง เราก็
รู้ตัวเองเลยว่ายืนมีสติ อ้อยืนมีสติอ่านตัวออกบอกตัวได้ ใช้ตัวเป็น แสดงอภินิหารนาที่
นั้นว่าเรายืนมีมารยาท มีสติครบในการยืนเลย อ้อกายานุปัสนาสติปัฏฐาน ฐานของจิต
แฝงฤทธิ์ให้เรารู้สึกนึกคิดเป็นตัวปัญญาจากการยืนนี้เกิดประโยชน์มาก อาตมาได้มา
อย่างนี้จากในป่า และก็ยืนมีสติดี อ้อใช่แล้วว่า เกศา โลมา นะชา ทันตา ได้ประโยชน์
อย่างไร ยืน เดิน นั่ง นอน ๔ อิริยาบถ บทใดบทหนึ่งในสติปัฏฐาน ๔ ยืนได้อย่างนี้มีสติ
เห็นคนเดินมาแล้ว เห็นตั้งแต่ศีรษะลงมาปลายเท้าแล้วเราจะรู้ทันทีว่าคุณนี่มีนิสัยอย่างไร
มันสัมพันธ์ให้เรารู้โดยตาปัญญาเท่านั้นเอง เกิดประโยชน์มาก

อันดับ ๒ ท่านให้เดินมีสติเยื้องเท้าก้าวเท้ามีสติครบ นี่สอนที่เขาใหญ่บอกอาตมาเมื่อครั้งที่อายุ ๔๕ พอดีแล้วก็เอาสมณะ สมานิชของอาตมาที่เคยได้มาแต่เดิม เอามาเป็นบาทพลิกแผ่นดินเลย *เอาสภาวะรูปที่ยึดบัญญัติเป็นอารมณ์เอาไปกำหนดตั้งสติ บัญญัติเป็นอารมณ์หายวับไปกลายเป็นรูปนามขั้น ๕ ขึ้นมาแทนที่ได้ทันที*

แล้วท่านสอนต่อไป ท่านก็สอนอาตมาว่า “นี่คุณรู้ไหม อารมณ์นี้เป็นอย่างไร” “ไม่ทราบครับหลวงพ่อ” จำอารมณ์ตื่นนอนขึ้นมามีอาการอย่างไร วลีเข้าออก ไปได้สแตงค์ เสียเงิน อารมณ์ค้าง แบบนี้ไปแล้วเกิดอะไรขึ้นมา เหมือนเราเป็นนักธุรกิจ นี่พระในป่าจะสอนประยุกต์จริง ๆ เข้าใจคำพูดท่านได้มาก รู้จักอารมณ์ใหม่ บอกไม่ทราบ ท่านว่าอย่างไร *อารมณ์คืออะไร* คือ ลมหายใจยาว สั้น อารมณ์จิต จิตเป็นธรรมชาติคิดอ่าน อารมณ์ รับรู้อารมณ์ได้นาน ๆ เหมือนเทพ บันทึกเสียงคล่าไม่ได้ ไม่มีตัวมีตนเป็นนามธรรม และอารมณ์แบบนี้ไปได้อารมณ์อะไรขึ้นมา ถ้าอารมณ์ฉุนเฉียว แบบนี้เป็นนักธุรกิจไปทำการค้า ใช้อะไรไม่ได้เลย แล้วจำอารมณ์นี้ไว้ให้ได้ สัมผัสกับอารมณ์ต่าง ๆ จากบุคคลที่เดินเข้ามา สัมผัสกับอารมณ์ไป กระแสอารมณ์ที่ทำให้ได้อยู่ที่หลัง ถ้าสติเราครบแล้ว เราจะรู้กระแสของคนโน่นอ่อน เบา หนัก ละเอียดถี่ถ้วนประการใดจะรู้ได้อย่างไร

แล้วก็สอนต่อไปว่าให้รู้ *อายตนะ* เรียนที่ไหน เรียนที่ตัวเรา ท่านบอกอย่างนี้เลยนะ เอาสั้น ๆ ง่าย ๆ เลยนะ ตาเห็นรูปมีสีลใหม่ที่ตา หูได้ยินเสียงมีสีลที่หูใหม่ จมูกได้กลิ่นมีสีลที่จมูกใหม่ ลิ้นรับรสอาหารที่สีลที่ลิ้นใหม่ กายสัมผัสร้อนหนาวอ่อนแข็งมีสีลใหม่ อาตมาฟังท่านบอก เห็นรูปก็แล้วสติมีใหม่ มีครบหลวงพ่อ อ่อนนั้นแหละสติ สติต้องมีเรือนให้เขาอยู่ บอกเขาต้องมีกุฏิอยู่ใช่ไหม เหมือนญาติโยมต้องมีอาคารสถานที่ จะนั่งตากแดดตากฝนอยู่คงไม่ได้ มันต้องมีเรือน เพราะฉะนั้นมันต้องมีเรือน ตาเห็นรูป มีสติไว้

แล้วท่านบอกว่า *ไปไหนเอาตาหูเป็นใหญ่* อย่าเอาปากไปนะ ปากนี่เป็นครุฑน้อย ไม่ใช่ครุฑใหญ่ ส่วนมากเราเอาปากไปเสียนะ ตาดู หูฟัง จิตคิดประดิษฐ์สร้างสรรค์ ริเริ่ม ดำเนินงานทางวาจาที่หลัง นี่สอนดีเหลือเกิน อาตมาได้ตรงนี้ บอกตามีสีล มีสีลแล้ว ทรัพย์มา ฟังเขาดำแล้วถ้าหูไม่มีสีล ไนเมื่อขาดสติเดี่ยวเถอะ เดี่ยวได้เรื่อง ดำมาดำ เราก็สองคำบอกไป เลยเอาปากออกไปแล้ว นี่หูไม่มีสีล ตั้งสติไว้ หูมีสติแล้วหูมีทรัพย์ เพราะมีสีลทรัพย์มา พูดไปแล้ว *ปัจจุบันธรรม* ปากมีสีล พูดเป็นเงินเป็นทองเลยด้วยมีสติ

โยมโปรดจำไว้เถอะ *ซ็อรตสี* อะไรจะดีแล้วก็แบบไหนดี *โอัยรตสี* นี้มันชนแก่ง สี่ดีโลก ดีแล ไม่ชนไม่มีที่ไหน อย่าลืมนะมันอยู่ที่จิตใจ มันฝากความหวังใยและฝากชะตากรรม อยู่ที่เจ้าของรถและเจ้าของรถดวงไม่ดี เเคราะห์ไม่ดี เเคราะห์ห้ามยามร้ายรถมันจะไปรู้

เรื่องรู้อะไร เจ้าของรถจะต้องเสียแหกกฎหมายเพราะเจ้าของ ไม่ต้องไปเลือกสีหรือ
ขอบใหม่ไม่ต้องไปหาหมอดู ขอบสีอะไรสีไหนสบายใจเอาสีนั้น ไม่ต้องไปบอก หมอดูสี
แดงแต่โยมขอบสีเขียว ไม่ต้องไปฝืนใจซื้อสีแดงมา ซ่อมแล้วก็ไม่สบายใจเลิกซื้อหมอดู
ได้แล้ว เชื่อความสบายใจของโยมดีกว่า

สุนัขขี้ตัง สุ้มงะลึง สุปะภาตัง เป็นต้น สะดวกใหม่ ฤกษ์คือโอกาสดี ยามดีต้อง
เวลาว่าง ถ้าโยมไม่ว่างยามดีไม่ได้ จะดำเนินงานต้องเครื่องพร้อม เครื่องอุปกรณ์พร้อม
พอพร้อมแล้ว ฤกษ์โอกาสดีเวลานี้ว่างเสาร์อาทิตย์ว่างไม่ได้ไปทำงานอื่น ดำเนินการเลย
พร้อมแล้วรีบดำเนินงานรวดเร็วทันใจถูกต้องเป็นธรรมเรียบร้อยทุกอย่างทุกประการ โยม
จงจำไว้ถ้าหมอดูบอก โยมขอบสีแดงแต่ไปซื้อสีเขียว เอาสีแดงมาไม่สบายใจ ไปซื้อมา
ทำไม ก็เอาสีสบายใจไม่ได้หรือ นี่เอาตำราพระพุทธรเจ้า

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วก็ขอฝากญาติโยมนะ การเจริญวิปัสสนากรรมฐานก็ดี การทำสมาธิ
ก็ดี ทานศีลภาวนานี้ ต้องรู้จักวิธีบริจาท่านด้วย พระเจตนา โยมรู้จักหมดทุกคน โดยไม่
ต้องอธิบายนะ ดูพระเจตนา ก่อนทำสบายใจทำไปแล้วสบายใจ ทำไปแล้วนานก็ยังสบาย
ใจ นี่เอาหลักนี้มาตั้งญาติโยมทำบุญ ญาติโยมกระเป๋ามาขาดเลย เลยได้บุญหรือนั้น นี่วิธี
ปฏิบัติการทำบุญ นอกเหนือจากนั้นแล้วงานต้องเสียเงินต้องเสียเวลาแต่ไม่เสียเงิน แค
ภาวนาจิตประจำ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้โดยไม่ต้องใช้เงิน แต่ต้องใช้เวลา ทำได้ทุกขณะ
จิต เวลาออกจากบ้านโยมมีปัญหาหะ แก้ได้ระหว่างทาง นี่ซิแก้ได้ทางตา จมูก ลิ้น กาย
ใจ ปัญหาเกิดขึ้นมาแก้ได้เลย เข้าบ้านมีปัญหาหะ ไปถึงที่กำหนดไป ถึงนักธุรกิจไปถึง
การค้ามีปัญหาทั้งนั้น แต่เรามีสติปัญญาดีไม่มีการสร้างปัญหาสามารถจะแก้ปัญหาได้
ทันท่วงที ปัจจุบันนี้ หากว่าโยมมีปัญหาอะไร แก้ไม่ได้มีแต่สร้างปัญหา ทำให้เดือดร้อน
ขึ้นมาอย่างนี้เรียกว่ามีสติ มีสมาธิอย่างไร

ไม่จำเป็นต้องกล่าวว่าไปนั่งที่วัด ไปวัดของเราดีกว่า วัด อาคารสถานที่นั้นเมื่อไม่มี
เวลาจะไปก็เอาวัดของเรา เราก็เอาวัดของเรา วัดขณะหิบบ จะเดิน ยืน นั่ง นอน จะหิบบ
อะไร จะขายอะไร ให้กำหนดสติจะขายดีตลอดรายการ น้อย่าลืมนะ โยมจำได้ไหม
พระพุทธรเจ้าสอนสติปัญญาทางสายเอกชื่อเมืองอะไร ชื่อเสียงอะไร โยม? กายนคร ถูก
แล้วในตัวเรา ถ้าคนใดมีสติสัมปชัญญะครบอุดมคติอุดมการณ์จากสติปัญญา ๔ แล้วเงิน
ไหลนองทองไหลมา หมายความว่าอุดมสมบูรณ์ ถ้าใครมีสติครบอุดมสมบูรณ์ จึงเรียกว่า
สติปัญญา ๔ อย่างนี้คนนั้นอุดมสมบูรณ์แน่ ถ้าเป็นพ่อค้าแม่ค้ารายมหาศาล เพราะอุดม
สมบูรณ์ด้วยสติ คำขายมีสติ ปัญญาเกิด รู้ว่าขาดทุนได้กำไรรู้ล่วงหน้าเสียด้วยนะนี่ จึง
เรียกว่า อุดมสมบูรณ์

สรุปว่าสติปัญญา ๔ นี้อุดมสมบูรณ์พร้อมมูลบริบูรณ์ดีด้วยสติทุกประการ มีสติดีแล้ว สดางค์มา ถ้าคนไหนไม่มีสติสดางค์หนี สดางค์หนีหมดแน่นอนนะ *วิระทะโย วิระโคนายัง* โยมสวดคาถาให้เงินมา แล้วสวดแล้วเงินมาใหม่ ถ้าฝรั่งถามอย่าไปตอบว่าสวดแล้วเงินมานะ สวดไปทำไมโยม เตียวไปสวดเงินไม่มา ถ้าเราแหก **สวดแล้วจิตงอก พอจิตงอกแล้วเงินมันก็งอก** ถ้าหากว่าสวดแล้วจิตมันหดเงินมันก็หดด้วย ไม่ใช่สวดแล้วได้เงินเลย โยมพอจิตมันงอกนะ จิตก็แตกก้านสาขาเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของจิต แล้วเงินก็มา ถ้ายิ่งสวดไปจิตหดนะ จิตยิ่งหดเงินหดด้วย ข้าวในหม้อก็หดด้วยหดหมด เพราะฉะนั้นตอบได้เลยว่า *วิระทะโย วิระโคนายัง* สวดให้จิตขึ้น พอจิตสบายอุดมการณ์เกิดขึ้นมีสติครบ รับรอนึกเงินได้เงิน นึกทองทองไหลมา

โยมจำไว้สวดไว้จิตงอก ถ้าจิตของท่านทั้งหลายงอกทุกคนนะ รับรอนสำเร็จตามเป้าหมายและจุดประสงค์ทุกประการ ถ้าจิตหดแล้วนะหม้อแบตเตอรี่หมดไฟ รถทำอย่างไรถึงจะไปได้ คุณโยม ไม่เอาใจใส่แบตเตอรี่กำลังใจตกมากนะ หม้อแบตเตอรี่นี้ในเมื่อเราไม่ใช้มัน ไม่สตาร์ทมันก็หมดไฟไปนะ ต่อไปอะไรเสีย แผ่นผ้าเสีย ในเมื่อแผ่นผ้าเสีย แล้วต่อไปทำอย่างไร ต้องโยนหม้อแบตเตอรี่ทิ้งซื้อใหม่เสียเงิน นี่กำลังใจตกนะ ถ้าเพิ่มพลังจิตโดยใช้สติทุกประการเท่านั้นเป็นการเพียงพอ เพิ่มสติเพิ่มกระแสไฟทั้งซาร์ททั้งสตาร์ท

โยมนี้สติตัวเดียวที่พระพุทธเจ้าสอน ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ย่อเหลือ สิกขา ๓ ใน สิกขา ๓ ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา นี่พระในป่าท่านสอนละเอียดสอนสั้น ๆ เหลือ ๒ สติ สัมปชัญญะครบ ๒ มากไปเสียแล้ว เอาเหลือหนึ่งลูกแก้วพระเจดีย์ทองได้แก่อะไร ความไม่ประมาท สติมีศีลแล้ว สัมปชัญญะคือสมาธิ สัมปชัญญะนี้รู้ตัวเสียอีกแล้ว จิตตั้งใจถึงพร้อมด้วยสมาธิจิตตั้งใจ ถึงพร้อมแล้วเกิดอะไร เกิดปัญญา พร้อมแล้วเหลือ ๑ ทำอะไรไม่มีประมาทเสีย เหลือหนึ่งวิธีปฏิบัติ เห็นว่ามันมากนักจำยากนักโยมก็ไม่ประสาทสำคัญอีกอีกว่าไม่ประมาท เดินไม่ได้หรือไม่ต้องทำตั้งแต่ต้น ทำตั้งแต่ ศีล สมาธิ ปัญญา และ ศีล สมาธิ ปัญญา เหลือ ๒ สติ สัมปชัญญะรู้ตัวอยู่เสมออย่างประมาท อย่าประมาทเกิดขึ้นแล้วนี่ ข้อ ๑ นี้ท่านสอนมาอย่างนี้

อาตมาก็จับจุดได้ แล้วกลับวัด อ้อนี้ได้มาอย่างนี้แล้วยังได้เคล็ดลับมาอีก เคล็ดลับอย่างนี้ ถ้าโยมอยากได้ อยากจะทราบต้องคุยกันเป็นการส่วนตัว เอาเล่าสั้น ๆ ไว้แค่นี้ว่า ไปไปพบหลวงพ่อดังหนึ่งในป่านี้ แต่ก็ไม่ทราบว่าชื่ออะไร แต่มีลักษณะอาการอายุคล้าย ๗๐ แต่คงจะกว่าเพราะโยมผู้ใหญ่บ้านนั้นคงจะแก่ผำกันอยู่ เห็นท่านอย่างนี้จนโดยมั้น

อายุ ๘๔ ปีแล้ว ก็ยังเห็นอย่างนี้ แล้วโยมคนนี้ก็ตายไปแล้วด้วย ถ้าโยมผู้ใหญ่บ้านยังอยู่
นะอย่าลืมนะ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ โยมผู้ใหญ่นี้อายุ ๘๔ นะ ปานนี้โยมคนนี้ก็คง ๑๐๐ แล้วนะ
ตายไปแล้ว ผู้ใหญ่บ้านคนนี้และตัวอาตมาเดี๋ยวนี้ก็จะ ๖๐ แล้วนะ.....

.....